

*Starpinstitucionālais sadarbības
mehānisms
nepilngadīgo noziedzības novēršanas
pasākumu īstenošanai
Zemgales reģionā*

Sadarbības mehānisms tapis ar Norvēģijas finanšu instrumenta finansiālu atbalstu projekta LV0080 „Preventīvi pasākumi jauniešu noziedzības mazināšanai Zemgales reģionā” ietvaros

IEVADS

Nepilngadīgo likumpārkāpumu novēršana ir visas sabiedrības kopīgs uzdevums, to jāveic maksimāli izvairoties izmantot represīvos līdzekļus. Audzinošo pasākumu raksturam jābūt tikpat skaidram kā prasībai, lai likumpārkāpējs tajos piedalās. Līdz ar to audzinošo līdzekļu mērķis, līdzīgi kā pedagoģijā, ir personības attīstība. Ja soda mērķis ir vainīgo sodīt par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumu un atturētos no pārkāpuma izdarīšanas, tad nepilngadīgā sodīšanas priekšplānā izvirzās audzināšanas mērķis. Kriminālpolitikai attiecībā uz nepilngadīgajiem jābūt vispirms saudzējošai. Sods var būt un drīkst būt tikai pēdējais posms šajā ķēdē. Līdz šim veikto preventīvo pasākumu analīze liek secināt, ka efektīvai nepilngadīgo izdarīto pārkāpumu novēršanai nepieciešams veidot gan informatīvas kampaņas, kas vērstas uz plašiem sabiedrības slāņiem, gan šauras, adresētas konkrētām mērķa grupām. Lai kampaņas padarītu efektīvākas, nepieciešams meklēt jaunus informācijas nodošanas kanālus un paņēmienus.

Šie ieteikumi uzskatāmi par orientēšanās palīgu. Iesaistīto iestāžu un to amatpersonu uzdevumi un kompetence detalizēti netiek skarta, kā arī netiek ierobežota to pamatattiecība, īstenojot veicamos uzdevumus.

Šo ieteikumu uzdevums ir rosināt, veicināt un stiprināt visu ar nepilngadīgo problēmām saistīto institūciju un atsevišķu personu, kā arī nevalstisko organizāciju un savienību sadarbību nepilngadīgo noziedzības apkarošanā.

Netiek izslēgtas arī citas sadarbības formas un metodes, kas nav minētas šajos noteikumos, ņemot vērā konkrētus vietējos apstākļus un vajadzības.

Ja nākamā likumpārkāpēja morālā lejupslīde ir pamanīta savlaicīgi, kas gan ne vienmēr izdodas, viņš nonāk speciālistu uzraudzībā. Ja rezultāti ir pozitīvi, preventīvie pasākumi var būt vairāk vai mazāk ilgstoši. Pretējā gadījumā tie apraujas ar noziedzīgu nodarījumu.

Efektīvāku palīdzību nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem var sniegt vecāki, sociālie darbinieki, pedagogi, psihologi, pirms tiek iesaistīta policija, tiesa un cietums. Cietums ir pēdējais valsts "arguments" nepilngadīgajam, kurš pārkāpis likumu.

Pašvaldības ietvaros gan izglītības iestāžu, gan nepilngadīgo lietu speciālistu, gan pašas sabiedrības pienākums veikt konkrētos uzdevumus izriet no Bērnu tiesību aizsardzības likuma prasībām un ar tā izpildi saistītajiem Ministru kabineta noteikumiem¹. To mērķis ir nepilngadīgā audzināšanas un attīstības sekmēšana un ģimenes atbalstīšana šo prasību realizēšanā. Tā kā bieži nepilngadīgo prettiesiskā izturēšanās bieži vien tiek izskaidrota ar attīstības traucējumiem un audzināšanas trūkumu, tad pašvaldības nozīmētam nepilngadīgo lietu speciālistam Bērnu tiesību aizsardzības likuma ietvaros ir jāizpēta šīs izturēšanās iemesli un jāparedz iespējas, kā ar sociālpedagoģisko palīdzību iedarboties uz personu, lai novērstu likumpārkāpumu izdarīšanu.

Zemgales plānošanas reģiona ieviestā projekta „Preventīvi pasākumi jauniešu noziedzības mazināšanai Zemgalē” ietvaros ir izveidots satarpinstitūciju sadarbības mehānisms, kura darbības pamatprincipi attēloti metodiskajos ieteikumos.

¹ **Institūcijas un organizācijas, kas lielākā vai mazākā mērā nodarbojas ar nepilngadīgo likumpārkāpumu novēršanu:** institūcijas, kas **izstrādā un pieņem tiesību aktus**, kas nosaka galvenos virzienus cīņai ar nepilngadīgo noziedzību, dažādām deviācijām; (piem., LR Saeima, Ministru kabinets, starpministriju padomes nepilngadīgo noziedzības jautājumos u.c.); institūcijas un amatpersonas, **kas nodarbojas ar bērnu tiesību aizsardzību**, dažādu interešu nodrošināšanu; (piem. Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija, atsevišķu pašvaldību bērnu tiesību aizsardzības centri, citviet Latvijas pilsētās un novados – bērnu tiesību aizsardzības inspektori, bāriņtiesas, sociālie dienesti, nevalstiskās organizācijas u.c.); justīcijas iestādes - institūcijas, kas **nodarbojas ar nepilngadīgo izdarīto pārkāpumu tiesvedību** (policija, tiesa, prokuratūra). Justīcija – prokuratūras, tiesas un soda izpildes iestādes savas kompetences ietvaros rīkojas tikai tad, ja noziedzīgais nodarījums ir izdarīts vai arī, ja pastāv dibinātas aizdomas par nozieguma izdarīšanu. Tiesisko iespēju ietvaros tā dod ieguldījumu atkārtota nozieguma novēršanā; institūcijas, kas **realizē nepilngadīgo likumpārkāpēju lietā pieņemto lēmumu/sprieduma izpildi** (Valsts probācijas dienests, sociālās korekcijas izglītības iestādes, brīvības atņemšanas iestādes).

METODISKIE IETEIKUMI PAR KĀRTĪBU, KĀDĀ PAŠVALDĪBA VEIC LIKUMPĀRKĀPUMU NOVĒRŠANAS DARBU AR BĒRNIEM, KURI IZDARĪJUŠI PĀRKĀPUMUS

Izstrādāti saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 15. panta pirmās daļas 23. punktu, 41. panta pirmās daļas 2. punktu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 58. panta pirmo un otro daļu.

Sadarbības mehānisma darbība praksē testēta/aprobēta piecās Zemgales plānošanas reģiona pašvaldībās: Aizkraukles, Bauskas, Dobeles novados un Jelgavas, Jēkabpils pilsētā.

I. VISPĀRĪGIE JAUTĀJUMI

1. Nosaka kārtību, kādā pašvaldība sadarbībā ar bērnu vecākiem, izglītības iestādēm, Valsts policiju, sabiedriskajām organizācijām un citām iestādēm veic darbu ar bērniem likumpārkāpumu novēršanas jomā Zemgales reģionā.
2. Kārtības mērķis:
 - 2.1. uzlabot darbu ar nepilngadīgajiem, kuri izdarījuši likumpārkāpumus, un to ģimenēm;
 - 2.2. veicināt pašvaldības un valsts institūciju sadarbību bērnu un ģimeņu aktuālo jautājumu risināšanā;
 - 2.3. noteikt atbildīgo institūciju, kas pašvaldībā organizē un koordinē likumpārkāpumu novēršanas darbu ar nepilngadīgajiem;
3. Noteikumu ieviešanas uzdevumi:
 - 3.1. noteikt kārtību darbam ar nepilngadīgajiem, kuriem, atbilstoši Bērnu tiesību aizsardzības likuma 58.panta otrajā daļā noteiktajam²:
 - 3.1.1. iekārtot profilakses lietu;
 - 3.1.2. izstrādā uzvedības sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programmu;
 - 3.2. realizēt pakāpeniskuma principu darbā ar nepilngadīgo, kurš pieļauj pārkāpumus, un viņa ģimeni, lai sociālpsiholoģiskās, pedagoģiskās un administratīvās ietekmēšanas metodes būtu atbilstošas izdarītajiem pārkāpumiem un bērna vecumam.

II. DARBA ORGANIZĀCIJAS VISPĀRĪGIE PRINCIPI

4. Nepilngadīgo noziedzības novēršanas (prevencijas) darba koordinācijas līmeņi saskaņā ar savu jurisdikciju un pilnvarām ir šādi:

4.1. *Centrālais līmenis* – Ministru kabinets, Iekšlietu ministrija, Tieslietu ministrija, Labklājības ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija u.c., to padotības iestādes.

4.2. *Reģionālais līmenis* – Zemgales plānošanas reģions. (Reģionālajā līmenī nepieciešams izveidot Noziedzības novēršanas un sociālās palīdzības koordinatora amatu, kurš konsolidētu visus tos, kas atbildīgi par nepilngadīgā un ģimenes labklājību, koordinētu darbu, kas saistīts ar

² Likuma 58.panta pirmā daļa nosaka, ka likumpārkāpumu profilakses darbu ar bērniem veic pašvaldība sadarbībā ar bērnu vecākiem, izglītības iestādēm, Valsts policiju, sabiedriskajām organizācijām un citām iestādēm. Turpat otrajā daļā noteikts, ka pašvaldība profilakses lietu iekārto un uzvedības sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programmu izstrādā katram bērnam, kurš: izdarījis noziedzīgu nodarījumu un pirmstiesas izmeklēšanas laikā nav apcietināts; atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, bet sods nav saistīts ar brīvības atņemšanu; atbrīvots no kriminālatbildības; atbrīvots no ieslodzījuma vai soda izciešanas vietas; izdarījis Krimināllikumā paredzētās prettiesiskās darbības pirms 14 gadu vecuma sasniegšanas; vairāk nekā divas reizes izdarījis Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzētās prettiesiskās darbības; ubago, kļaiņo vai veic citas darbības, kas var novest pie prettiesiskas rīcības.

Valsts policija var ņemt profilaktiskajā uzskaitē bērnus, kuri norādīti 58. panta otrās daļas 1.—6.punktā, kā arī citus bērnus, kuriem pašvaldībā iekārtota profilakses lieta, ja izstrādātā sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programma paredz policijas līdzdalību konkrētajā lietā.

likumpārkāpumu novēršanas programmu īstenošanu un būtu atbildīgs par tam atvēlēto resursu efektīvu izmantošanu).

4. 3. *Pašvaldības līmenī* – republikas pilsētas (9) un novadi (96).

5. Pašvaldībā ar mazāk par 10 tūkstošiem iedzīvotāju darbu nepilngadīgo likumpārkāpumu novēršanas jomā organizē attiecīgās pašvaldības domes apstiprināta amatpersona;
6. Pašvaldība, kurā ir vairāk kā 10 tūkstoši iedzīvotāji, izveido Jaunatnes lietu padomi (turpmāk – Padome), kas ir attiecīgās pašvaldības domes apstiprināta specializēta daudzfunkcionāla struktūra nepilngadīgo likumpārkāpumu novēršanas jautājumu koordinēšanai pašvaldības administratīvajā teritorijā.
7. Padomi vada tās priekšsēdētājs, kurš ir politiski atbildīgs par šī darba organizāciju pašvaldībā.
8. Padomes darbu reglamentē nolikums. (**projektu sk. Pielikums Nr.1**).
9. Padomes sastāvu un tās nolikumu apstiprina attiecīgās pašvaldības dome.
10. Apstiprinot Padomes skaitlisko sastāvu ņem vērā sekojošus faktorus:
 - 10.1. iedzīvotāju skaitu pašvaldības administratīvajā teritorijā;
 - 10.2. noziedzības līmeni;
 - 10.3. apdzīvotības blīvumu.
11. Padomes veicamās funkcijas (sk. **Shēma Nr.2**):
 - 11.1. koordinē valsts un pašvaldības iestāžu īstenotos preventīvos pasākumus nepilngadīgo likumpārkāpumu novēršanas jomā pašvaldības administratīvajā teritorijā;
 - 11.2. koordinē ar tiesību aktiem uzliktos pienākumus nepilngadīgo noziedzības novēršanas jomā atbilstoši Zemgales plānošanas reģionam izstrādātai un apstiprinātai programmai un citos stratēģiskajos dokumentos definētiem mērķiem;
 - 11.3. veicina valsts un nevalstiska sektora sadarbību nepilngadīgo noziedzības novēršanā.
 - 11.4. apkopo un analizē informāciju par nevalstisko un starptautisko organizāciju piešķirto finansējumu un īstenotajiem nepilngadīgo noziedzības novēršanas preventīvajiem pasākumiem.
 - 11.5. administrē valsts un pašvaldības piešķirtos finanšu līdzekļus nepilngadīgo noziedzības novēršanas pasākumu īstenošanai;
 - 11.6. sniedz priekšlikumus normatīvo aktu pilnveidei;
 - 11.7. koordinē nepilngadīgo uzvedības sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programmu kompleksu izstrādi attiecīgajā pašvaldības administratīvajā teritorijā.
12. Padomes veicamie uzdevumi:
 - 12.1. izstrādā un īsteno nepilngadīgā tiesību aizsardzības programmu novada vai republikas pilsētas administratīvajā teritorijā
 - 12.2. sistemātiski analizē statistikas datus par nepilngadīgo izdarītajiem likumpārkāpumiem administratīvajā teritorijā,
 - 12.3. analizē statistikas datus par nepilngadīgajiem, kas nogādāti policijā, kā arī materiālus par viņu izdarītajiem tiesību normu pārkāpumiem;
 - 12.4. grupē un analizē statistikas datus:
 - 12.4.1. par likumpārkāpumu veidiem, izdarīšanas vietu un laiku, likumpārkāpumu apdraudējumu objektiem un priekšmetiem;
 - 12.4.2. pēc nepilngadīgo, kuri izdarījuši likumpārkāpumus, raksturojošām pazīmēm (agrāk izdarījuši noziedzīgus nodarījumus vai citus likumpārkāpumus, nemācās un nestrādā, sastāv preventīvajā uzskaitē, atgriezušies no sociālās korekcijas izglītības iestādes vai brīvības atņemšanas vietām utt.),
 - 12.4.3. pēc vecuma, izglītības, ģimenes apstākļiem un citām pazīmēm, kurām ir nozīme turpmāko preventīvo pasākumu apjoma un to rakstura noteikšanā;
 - 12.5. sistemātiski analizē stāvokli savā administratīvajā teritorijā un tajā atrodošajos objektos un vietās, pastiprinātu uzmanību pievēršot tām vietām, kurās nepilngadīgie visbiežāk izdara likumpārkāpumus, kā arī pievēršot uzmanību apstākļiem, kas veicina tos;

- 12.6. sadarbojas ar valsts un pašvaldības iestādēm un sabiedriskajām organizācijām, kuras funkcijās ietilpst likumpārskatīšanu, īpaši nepilngadīgo vidū³;
- 12.7. par katru pusgadu (vismaz) un gadu informēt pašvaldības domi par nepilngadīgo izdarīto likumpārskatīšanu stāvokli administratīvajā teritorijā, vienlaicīgi iesniedzot priekšlikumus par darba uzlabošanu nepilngadīgo likumpārskatīšanu novēršanas jautājumos;
- 12.8. pēc saskaņošanas ar izglītības iestādes administrāciju, koordinē darbu ar skolēniem (audzēkņiem) vai viņu vecākiem par tiesiskās audzināšanas tematiem, veicot izskaidrošanas darbu par veselīgu dzīvesveidu, par soda neizbēgamību likumpārskatīšanu izdarīšanas gadījumos, kā arī pievēršot nepilngadīgā uzmanību tam, kā sevi aizsargāt no prettiesiskām darbībām. Pārrunu kvalitātes uzlabošanai iesaista citus speciālistus.
- 12.9. sistemātiski izmantot masu informācijas līdzekļus, lai informētu sabiedrību par nepilngadīgo noziedzības problēmām un veicamajiem pasākumiem to novēršanā, kā arī par konkrētiem likumpārskatīšanu faktiem neizpaužot likumpārskatīšanu personību; (*Bērnu tiesību aizsardzības likuma 71.panta 4.daļā noteikts, ka aizliegts intervēt bērnu un izplatīt presē un citos masu saziņas līdzekļos informāciju par bērnu, kas izdarījis likumpārskatīšanu, kļuvis par prettiesiskas rīcības upuri vai liecinieku. To var darīt tikai tad, ja bērns pats izsaka vēlēšanos pārdzīvoto izpaust atklātībai, tam piekrīt viņa vecāki vai citi bērna likumīgie pārstāvji un neiebilst procesa virzītājs izziņas vai izmeklēšanas laikā vai tiesa.*)
- 12.10. uzklaustīt nepilngadīgo problēmas, sūdzības, priekšlikumus un ierosinājumus, kā arī savas kompetences ietvaros, radušos problēmu situāciju novēršanai, izskaidro to izpildes iespējas;
13. Lai uzlabotu sadarbību un organizētu veicamo pasākumu koordināciju starp valsts un pašvaldības institūcijām un nevalstiskajām organizācijām, kas profesionāli strādā ar nepilngadīgajiem, tajā skaitā likumpārskatīšanu novēršanas jomā, un, lai būtu iespējams gan piesaistīt nepieciešamo finansējumu, gan arī veikt vērienīgus, kompleksus pasākumus, ar pašvaldības rīkojumu izveido starpprofesionāļu komandu⁴ (**sk. Shēma Nr. 3**).
14. Pašvaldība profilakses lietu iekārto un uzvedības sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programmu izstrādā katram nepilngadīgajam pēc viņa faktiskās dzīves vietas kurš:
14. 1. aizdomās turēts vai apsūdzēts par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu un pirmstiesas izmeklēšanas laikā nav apcietināts;
14. 2. atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, bet sods nav saistīts ar brīvības atņemšanu;
14. 3. atbrīvots no kriminālatbildības;
14. 4. atbrīvots no ieslodzījuma vai soda izciešanas vietas;
14. 5. izdarījis Krimināllikumā paredzētās prettiesiskās darbības pirms 14 gadu vecuma sasniegšanas;

³ Vispārīgais valsts pārvaldes iestāžu pienākums organizēt savu darbību tā, lai vislabāk un visātrāk tiktu sasniegti valsts pārvaldei izvirzītie mērķi, it īpaši mērķis darboties sabiedrības interesēs. Minētais izriet no Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.pantā noteiktajiem valsts pārvaldes principiem. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 54.pants nosaka iestāžu pienākumus sadarboties, lai veiktu savas funkcijas un uzdevumus. Iestādes var sadarboties gan atsevišķā gadījumā, gan pastāvīgi. Iestāžu sadarbība notiek bez maksas, ja arējā normatīvajā aktā nav noteikts citādi. Arī bērnu tiesību aizsardzības jomā normatīvajos aktos, tajā skaitā Valsts pārvaldes likuma VII nodaļā, noteikts valsts pārvaldes iestāžu un amatpersonu pienākums sadarboties vispār, nesniedzot detalizētus sadarbības modeļus atšķirīgās situācijās.

Vispārīgais sadarbības pienākums bērnu tiesību aizsardzības jomā izriet no Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas, kas paredz, ka bērna tiesību aizsardzība īstenojama, sadarbojoties ar ģimeni, valsts un pašvaldību institūcijām, sabiedriskajām organizācijām un citām fiziskajām un juridiskajām personām.

⁴ Starpprofesionāļu komanda ir dažādu speciālistu grupa, kas darbojas kopīga mērķa sasniegšanai. Katram komandas dalībniekam ir sava profesija, atšķirīgas prasmes un profesionālā orientācija. Nepieciešams, lai komandas dalībnieki demonstrētu savas specifiskās spējas, iesaistītos komunikācijā un piedalītos informācijas apkopošanā un tās analizē. Komandas darbībā būtiskākais ir katra dalībnieka atbildība par sevi un grupas kopīgo darbu. Komandā tiek iesaistīti visi tie speciālisti, kas var sniegt būtisku atbalstu komandai izvirzīto uzdevumu risināšanā.

- 14.6. vairāk nekā divas reizes izdarījis Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzētās prettiesiskās darbības;
- 14.7. ubago, klaiņo vai veic citas darbības, kas var novest pie prettiesiskas rīcības.
15. Sociālais dienests izstrādā uzvedības sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programmu darbam ar uzskaitē esošo nepilngadīgo un viņa ģimeni, kas tiek apspriesta un apstiprināta starpprofesionāļu komandas apspriedē. Tās ietvaros tiek plānots pārbaudīt ģimenes sadzīves apstākļus, sniegt psihologa konsultācijas, iesaistīt izglītības iestādes pārstāvjus, policijas iestādes, kā arī, ja nepieciešams – medicīnas darbiniekus.
16. Sociālā dienesta darbinieks, kurš nozīmēts darbam ar nepilngadīgajiem:
- 16.1. trīs darba dienu laikā pēc materiālu saņemšanas uzskaitē ņemtajam nepilngadīgajam iekārto profilakses lietu;
- 16.1.1. par nepilngadīgā ņemšanu preventīvajā uzskaitē rakstiski paziņo tā likumiskajam pārstāvim;
- 16.1.2. likumiskajam pārstāvim un nepilngadīgajam nosūta uzaicinājumu uz pārrunām, vienlaicīgi paziņojot ierašanās laiku un vietu, likumiskajam pārstāvim izskaidrojot neierašanās sekas;
- 16.2. četru nedēļu laikā no profilakses lietas iekārtošanas izstrādā uzvedības sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programmu;
- 16.3. sistemātiski veic pārrunas ar uzskaitē esošo personu un viņa likumisko pārstāvi;
- 16.4. motivē tos ievērot vispārpieņemtās sociālās, morāles un tiesību normas;
- 16.5. sniedz atbalstu un konsultē personu un viņa likumisko pārstāvi sociālo jautājumu risināšanā.
17. Norīkojot amatā sociālo darbinieku, kurš vadīs sociālās korekcijas darbu attiecīgajā pašvaldības administratīvajā teritorijā, ņem vērā sekojošus faktorus:
- 17.1. darba pieredzi;
- 17.2. profesionālās sagatavotības līmeni;
- 17.3. prasmi kontaktēties un sadarboties ar citām savas pašvaldības iestādēm un dienestiem;
- 17.4. prasmi sadarboties ar citām iestādēm un dienestiem;
- 17.5. autoritāte pārējo speciālistu vidū;
- 17.6. nostrādāto laiku attiecīgajā administratīvajā teritorijā.
18. Katram uzskaitē ņemtajam nepilngadīgajam profilakses lietu (sk. Pielikums Nr.2) iekārto un uzvedības sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programmu (sk. Pielikums Nr.3) izstrādā pašvaldības sociālā dienesta speciālists pamatojoties uz:
- 18.1. tiesas nolēmumu;
- 18.2. izmeklētāja (procesa virzītāja) paziņojumu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu;
- 18.3. prokurora lēmumu;
- 18.4. prokurors priekšrakstu par sodu;
- 18.5. Iekšlietu ministrijas Informācijas centra paziņojumu par divu un vairāk administratīvo pārkāpumu izdarīšanu;
- 18.6. valsts vai pašvaldības amatpersonas (institūcijas) vai iedzīvotāju paziņojums par nepilngadīgo, kura ubago, klaiņo vai veic citas darbības, kas var novest pie prettiesiskas rīcības (**sk. Shēma Nr.4**)
19. Sociālā dienesta darbinieks programmu reģistrē, nepilngadīgajam un viņa likumiskajam pārstāvim izskaidro programmas būtību, personu tiesības un pienākumus. Programmu var nesastādīt, ja līdz pilngadības sasniegšanai ir palicis mazāk par diviem mēnešiem. Ne retāk kā reizi sešos mēnešos uzvedības sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programma tiek pārskatīta un koriģēti veicamie pasākumi.
20. Uzvedības sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programmu izveides mehānisms:
- 20.1. informācijas iegūšana no institūcijām;
- 20.2. tikšanās ar nepilngadīgo likumpārkāpēju un viņa likumisko pārstāvi, psiholoģiskā testēšana;

- 20.3. iegūtās informācijas apkopojums, pastāvošo risku izvērtējums;
- 20.4. sociālās korekcijas programmas izstrādāšana, īstenošana, pārraudzība, izvērtēšana, noņemšana no uzskaites.
21. Uzvedības sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programmas darbs tiek organizēts 4 galvenajos virzienos:
 - 21.1. izglītība;
 - 21.2. brīvais laiks;
 - 21.3. psiholoģiskā palīdzība;
 - 21.4. darbs ar ģimeni.
22. Gadījumos, kad ģimene nevēlas sadarboties, sociālie darbinieki par to informē pašvaldības policiju un /vai Valsts policiju kuri, veicot ar likumu noteiktās funkcijas:
 22. 1. brīdina nepilngadīgā vecākus/aizbildni par nepieciešamību pildīt ar tiesību normām noteiktos pienākumus un izskaidro iespējamo atbildību par šo pienākumu neizpildi;
 22. 2. sastāda administratīvā pārkāpuma protokolu vienam vai abiem no vecākiem /aizbildnim/ par nepilngadīgā audzināšanas vai aprūpes pienākumu nepildīšanu un nosūta izskatīšanai un lēmuma pieņemšanai administratīvajai komisijai.
 22. 3. policija informē sociālo dienestu par veiktajiem pasākumiem.
23. Administratīvā komisija pieņem lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā vai lietā par audzināšanas rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu nepilngadīgajam pēc vajadzības pieaicinot sēdē piedalīties bērnu tiesību aizsardzības speciālistu vai izglītības iestādes pārstāvi.
24. Ieinteresētā iestāde rakstiski pieprasa informāciju par pieņemto administratīvās komisijas lēmumu, pamatojot savu pieprasījumu.
25. Īstenojot sociālās uzvedības korekcijas programmās izvirzītos uzdevumus:
 25. 1. sociālam riskam pakļauto nepilngadīgo sagatavo integrācijai sabiedrībā un viņa sociālās uzvedības korekcijai;
 25. 2. pilnveido nepilngadīgā zināšanas par saviem pienākumiem un tiesībām;
 25. 3. atsevišķos gadījumos, kad nepilngadīgais ir pārlieku agresīvs un par to liecina viņa nodarījumi, tiek organizētas nodarbības psihologa vadībā. Tas palīdzētu koriģēt agresivitāti un ar to saistīto uzvedību;
26. Pēc noņemšanas no uzskaites, nepilngadīgais paliek novērošanā līdz vienam gadam, kad viņš pats jebkurā laikā var uzmeklēt komandas speciālistus, vai arī komandas locekļi periodiski interesējas par viņa turpmākajām gaitām.
27. Metodiskās rekomendācijas nepilngadīgā uzvedības sociālās korekcijas un sociālās palīdzības individuālās programmas sastādīšanai (jautājumi, kuriem, atkarībā no konkrētiem apstākļiem, jāpievērš īpašu uzmanību plānojot preventīvos pasākumus):
 - 27.1. preventīva rakstura pārrunas;
 - 27.2. nepilngadīgā sadzīves apstākļu apsekošana;
 - 27.3. nepilngadīgā socializācijas (sabiedriskās) vides izzināšana;
 - 27.4. apstākļu izzināšana, kas negatīvi ietekmē nepilngadīgo;
 - 27.5. sadarbība ar nepilngadīgā izglītības iestādes atbildīgajām personām (atbalsta personālu, klases audzinātāju (skolotāju) u.c);
 - 27.6. sadarbība ar nepilngadīgā darba devēju;
 - 27.7. noteikt personu, kura varētu labvēlīgi ietekmēt nepilngadīgo, plānot un realizēt pasākumus tās iesaistīšanai preventīvajā darbā (sadarbība ar to);
 - 27.8. nepilngadīgā un viņa vecāku uzklauššana bāriņtiesas sēdē, Jaunatnes lietu padomē (par uzvedības problēmām);
 - 27.9. pastāvot objektīviem apstākļiem gatavot materiālus jautājuma lemsšanai par vecāku varas pārtraukšanu;
 - 27.10. sabiedrisko (nevalstisko) organizāciju iesaistīšana nepilngadīgā uzvedības korekcijā;
 - 27.11. nepilngadīgā socializācijas (sabiedriskās) vides uzlabošana;
 - 27.12. nepilngadīgā iekārtošana darbā;
 - 27.13. nepilngadīgā iekārtošana izglītības iestādē;

- 27.14. nepilngadīgā iekārtošana pedagoģiskās vai veselības korekcijas iestādē;
- 27.15. nepilngadīgā problēmu atrisināšana izglītības (darba) iestādē;
- 27.16. nepilngadīgā iesaistīšana izglītības iestādes (iespēju robežās – arī darba vietas) sabiedriskajā dzīvē;
- 27.17. problēmu risināšana, kas saistītas ar izglītības iestādes apmeklēšanu (internāta piešķiršana, brīvbiļetes piešķiršana u.c.);
- 27.18. nepilngadīgā iesaistīšana interešu pulciņos, sporta sekcijās, citos pasākumos;
- 27.19. nepilngadīgā iekārtošana darbā (ārpusstundu laikā);
- 27.20. nepilngadīgā iekārtošana atpūtas, sporta, specializētās nometnēs;
- 27.21. nepilngadīgā iesaistīšana dienas centrā (dienas klubi);
- 27.22. nepilngadīgā nosūtīšana uz konsultāciju pie speciālista (psihologs, narkologs, ginekologs, venerologs, psihiatrs, neirologs, psihoterapeits, ģimenes ārsts u.c.);
- 27.23. psihologa, narkologa palīdzība nepilngadīgā vecākiem;
- 27.24. nepilngadīgā iekārtošana sociālā iestādē;
- 27.25. nepilngadīgā ievietošana atveseļošanas iestādē;
- 27.26. sociālā pabalsta piešķiršana;
- 27.27. juridiska konsultācija ģimenei nepieciešamajos jautājumos (izlikšana no dzīvokļa, izslēgšana no mācību iestādes, uzturlīdzekļu piedziņa) u.c.

III. INSTITŪCIJU SADARBĪBAS ORGANIZĀCIJA

- 28. Saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto, pašvaldība sadarbojoties ar citām valsts un pašvaldības iestādēm, to atsevišķām struktūrvienībām, veic sociālo darbu ar ģimeni un nepilngadīgo, tajā iesaistot sabiedriskas organizācijas un atsevišķus iedzīvotājus.
- 29. Pašvaldība izstrādā vienotu uzskaites lietas formu, kurā ir dokumenti vai informācija par nepilngadīgo un viņa ģimeni, kurā jānorāda: *(jo labāk sociālais darbinieks un personas, kuras tiks iesaistītas programmas realizācijā tiks informētas par nepilngadīgā un viņa likumiskā pārstāvja vajadzībām, jo mazāk problēmu būs komunikācijā ar viņiem) (Pielikums Nr. 2.):*
 - 29.1. uz kā pamata lieta tiek iekārtota;
 - 29.2. sadzīves apstākļu pārbaudes akts;
 - 29.3. uzvedības sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programma;
 - 29.4. ziņas par preventīvajiem pasākumiem un to izpildes gaitu;
 - 29.5. cita informācija, kas attiecas uz personu un var kalpot preventīvajam darbam.
- 30. Darbu ar uzskaitē ņemto un iepriekš izziņāto bērnu, tajā skaitā darbu ar nepilngadīgajiem Bērnu tiesību aizsardzības 58.panta otrās daļas kontekstā, pašvaldībā⁵ nodrošina starpprofesionālu komanda, kura sastāv no valsts un pašvaldības institūciju deleģētiem pārstāvjiem⁶. (Izvirzāmās prasības komandas locekļiem **Shēmā Nr. 5⁷**).

⁵ Starpprofesionālu komandas sadarbību var organizēt vienas vai vairāku pašvaldību ietvaros. Tas ir atkarīgs no iedzīvotāju skaita. Īpaši tas attiecināms uz pašvaldībām ar nelielu iedzīvotāju skaitu.

⁶ Starpprofesionālu subjektu darbības tiesiskā reglamentācija BTA likuma izpratnē noteikta: **Pašvaldības sociālais dienests** – likums „Par pašvaldībām”, 15.panta 4., 6.-8., 12., 23.punkts, Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums, 9. un 11.pants, likums „Par sociālo drošību” 1.panta pirmās daļas 3. un 4.punkts, Bērnu tiesību aizsardzības likums, 6.panta trešā daļa, 26., 66., 67. pants; **Izglītības iestāde** – Bērnu tiesību aizsardzības likums, 6.panta trešā daļa, 63.pants, 72.panta pirmā daļa, Izglītības likums, 19., 21.pants, 51.panta 21.punkts; **Ārstniecības iestādes** – Bērnu tiesību aizsardzības likums, 6.panta trešā daļa, 62.¹ pants; **Bāriņtiesa** – Bāriņtiesas likums, 17.panta 4., 5. punkts, Bērnu tiesību aizsardzības likums, 6.panta trešā daļa, 66.panta trešā daļa; **Pašvaldības administratīvā komisija** – Bērnu tiesību aizsardzības likums, 6.panta trešā daļa, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss, 210.pants, Nolikums; **Valsts policija** – Bērnu tiesību aizsardzības likums, 6.panta trešā daļa, 59.pants, 64.pants, likums „Par policiju” 9., 10.pants, 11.panta 1.-5., 7.-9.punkts, 12.panta pirmās daļas 1.-4., 6.-18., 20.,24., 28., 31. punkts, 19.panta trešā daļa; **Pašvaldības policija** – Bērnu tiesību aizsardzības likums, 6.panta trešā daļa, 59.pants, likums „Par pašvaldībām” 15.panta 12., 23.punkts, likums „Par policiju” 19.panta pirmā, otrā, ceturtā, sestā un septītā daļa, Ministru kabineta 19.06.2007. noteikumiem Nr.397 „Pašvaldības policijas paraugolikums” un Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas 11.06.2001. rīkojumu Nr.390 „Par Pašvaldības policijas paraugolikuma

31. Starpinstitucionālās sadarbības formas un metodes var izpausties kā: informēšana; informācijas apmaiņa; kopīgu lēmumu pieņemšana konkrētā lietā; kopīgu sanāksmju, instruktāžu un mācību organizēšana, analizējot sasniegtos rezultātus, pieļautās kļūdas un apmainoties ar pozitīvā rakstura pieredzi; atzinuma sniegšana; vienošanās par būtiskiem sadarbības mehānismiem u.c.
32. Lai efektīvi risinātu situācijas un starpprofesionāļu komandā iesaistītu citas institūcijas nepieciešams:
 - 32.1. pārzināt to kompetenci;
 - 32.2. vadīties no nepilngadīgo labāko interešu principa;
 - 32.3. veidot katrai pašvaldībai piemērotāko mehānismu.
33. Komandā tiek iesaistīti visi tie speciālisti, kas var sniegt būtisku atbalstu komandai izvirzīto uzdevumu risināšanā⁸.
34. Sociālais dienests atkarībā no nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi mēnesī, organizē starpinstitucionālās darba grupas sanāksmes, kurās piedalās ieinteresēto iestāžu pārstāvji (lietvedības posmus sk. **Shēmu Nr. 6**).
35. Sanāksmēs plāno darbu ar nepilngadīgo un viņa ģimeni, ievērojot šajos noteikumos paredzētos sadarbības principus, nosakot atsevišķu gadījumu risināšanas uzdevumus un katras iestādes veicamo pasākumu apjomu, sniedzot atbalstu un palīdzību nepilngadīgajam un viņa ģimenei⁹.
36. Uz darba grupas sanākumi tiek uzaicināts nepilngadīgais un viņa vecāki/aizbildni. Izskatāmie jautājumi un par tiem pieņemtie lēmumi tiek fiksēti sēdes protokolā, par to informējot nepilngadīgo un vecākus/aizbildni.
37. Sociālais dienests iesniedz bāriņtiesā problēmziņojumu un visu dokumentu kopijas, kas apstiprina problēmas aktualitāti, kā arī materiālus, kas apliecina likumpārkāpumu izdarīšanas faktu un pakāpeniskuma principa ievērošanu likumpārkāpumu izskatīšanas procesā.
38. Izskatot nepilngadīgā lietu, bāriņtiesa veic pārrunas ar nepilngadīgo ar vai bez viņa vecākiem/aizbildņiem un pieņem lēmumu par brīdinājuma izteikšanu vai bērna aprūpes tiesību vai aizgādības tiesību atņemšanu vecākiem/aizbildņiem.
39. Nepilngadīgā noņemšana no preventīvās uzskaites var notikt¹⁰:
 39. 1. sakarā ar pilngadības sasniegšanu;
 39. 2. sakarā ar personas labošanos¹¹;

apstiprināšanu”; **Valsts probācijas dienests** – Valsts probācijas dienesta likums, 3.panta 1.punkts.

⁷ Komandas dalībniekiem jābūt speciālistam savā nozarē. Tiem jāspēj sadarboties – t.i. apmainīties ar informāciju, klausīties, diskutēt, analizēt, vienoties un respektēt atsevišķus viedokļus, atšķirt vērtīgo informāciju no mazsvarīgas. Katru komandas dalībnieku raksturo noteikta profesionālā kompetence, kuras pamatā ir iegūtā izglītība, zināšanas, prasmes, vērtību orientācija, personības attieksmes.

⁸ Komandas dalībnieku uzdevumi tiek noteikti un definēti katram speciālistam atsevišķi. Uzdevumus nosaka atbilstoši funkcijām un lomām, kas jāveic katram speciālistam. Ieteicams, lai funkcijas, lomas un uzdevumi tiktu apstiprināti rakstiskā veidā un komandas dalībniekiem tiktu dota iespēja ar tiem iepazīties jau pirmajā tikšanās reizē. Jāatceras, ka katrs klients un viņa problēma ir skatāma individuāli, tāpēc arī uzdevumi katram gadījumam tiek izvirzīti atsevišķi.

⁹ Starpprofesionāļu komanda lielu uzmanību pievērš bērnu tiesību aizsargājošai funkcijai – sniedz konsultācijas un informē gan vecākus, gan bērnus, gan jauniešus, ģimenes tiesību aizsardzības jomā, kā arī profilaktiskai funkcijai, veicina preventīvo darbu ar ģimenēm bērna un ģimenes interesēs. Vecākiem tiek sniegtas zināšanas par valsts un pašvaldības iespējām un resursiem, kā arī notiek vecāku stipro pušu mobilizēšana. Nosakot mērķus un uzdevumus, kā arī izveidojot pārmaiņu plānu, noslēdzot līgumu ar ģimeni, piemēram, sociālais darbinieks cenšas virzīt ģimeni uz samilzušās problēmas risinājumu. Viens no svarīgākajiem uzdevumiem ir vecāku prasmju izkopšana, jo kā rāda prakse, bieži vien primārais cēlonis tieši bērnu problēmu nolaidībā, ir vecāku neprasme risināt sava bērna uzvedības problēmas, arī pašiem vecākiem nav prasmes veidot savu uzvedību. Tāpēc sociālam darbiniekam ir svarīgi kopā ar vecākiem modelēt un apmācīt vecākus vadīt savu neadekvāto uzvedību, apmācīt regulēt vecāku dusmas un stresu, jo bieži šīs īpašības pavada vecāku ļaunprātīga uzvedība. Pamatā šis darbs tiek veikts individuāli.

¹⁰ Sakarā ar dzīvesvietas maiņu nepilngadīgā uzskaites lieta, iepriekš saskaņojot, tiek nosūtīta tai pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā persona dzīvo, neatkarīgi vai dzīvesvieta ir vai nav deklarēta.

¹¹ Ja persona ir nosacīti notiesāta vai pirms termiņa atbrīvota, tad no uzskaites var noņemt sakarā ar labošanos, bet ar nosacījumu, ja ir beidzies pārbaudes laiks vai neizciestā soda daļas laiks, izņemot 39.1.punktu.

39. 3. sakarā ar audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – ievietošana sociālās korekcijas izglītības iestādē - piemērošanu;
39. 4. sakarā ar notiesāšanu ar reālu brīvības atņemšanu;
39. 5. citi apstākļi, piemēram, izbraukšana un pastāvīgu dzīvi ārzemēs, personas nāve.

NOSLĒGUMA JAUTĀJUMI

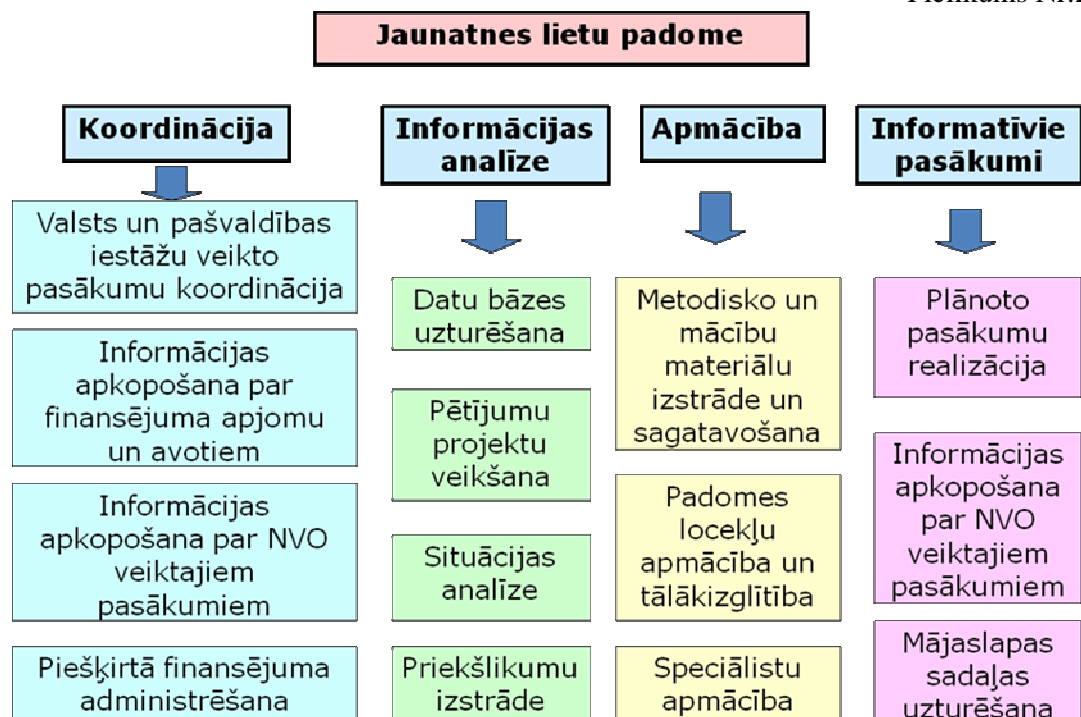
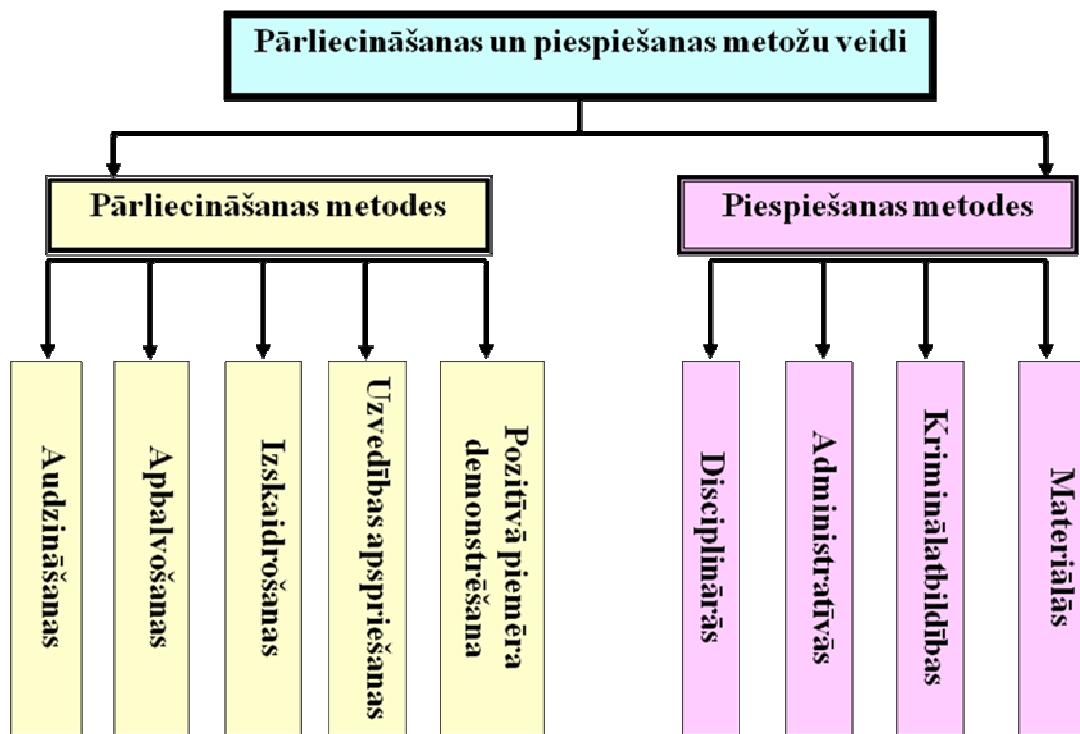
Starpinstitucionālās sadarbības problēmas var iedalīt četrās grupās:

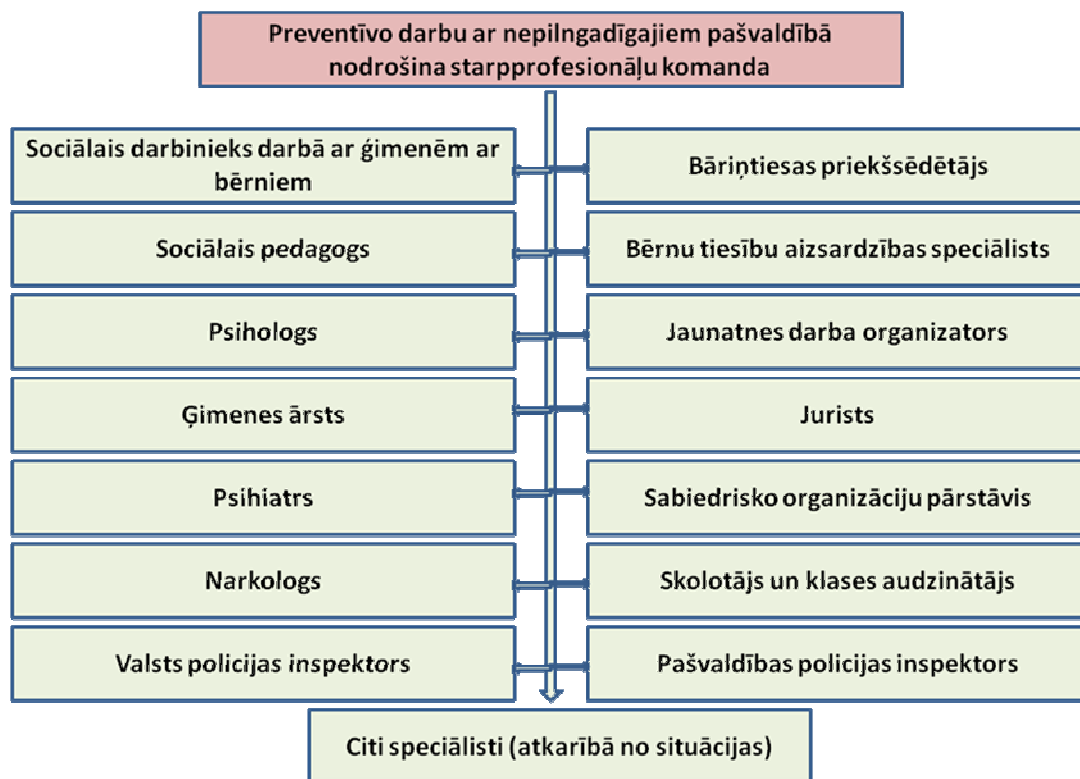
- *Problēmas komunikācijā* – komunikācijas problēmas starp valsts un pašvaldību amatpersonām, nepietiekama informētība par darbu ar nepilngadīgajiem.
- *Problēmas ar normatīvo vidi* – birokrātija, liekas formalitātes, normatīvie ierobežojumi, kas traucē starpinstitucionālo darbu, kā arī grūtības uzlabot darbinieku motivāciju un attieksmi.
- *Problēmas ar darbiniekiem* – nepietiek darbinieku, esošie ir pārslogoti, netiek laicīgi atjaunota informācija un ir iekšējās datu uzturēšanas problēmas, kā arī darbinieku attieksmes un motivācijas trūkums kopumā.
- *Problēmas ar profilaktējamām personām* – profilaktējamo personu motivācijas trūkums, kā arī nepietiekama pašu nepilngadīgo un viņu likumisko pārstāvju informētība par iespējam saņemt attiecīgus pakalpojumus.

Noteikumi precizēti

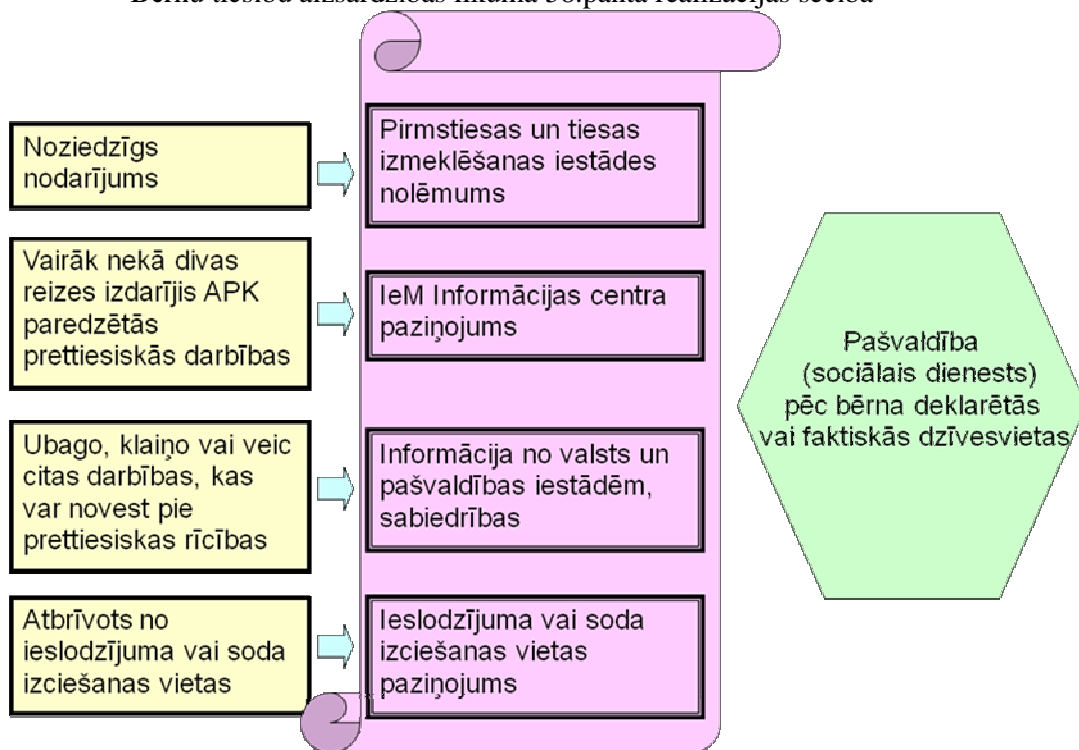
Projekta konsultants
2011.gada 16.janvārī

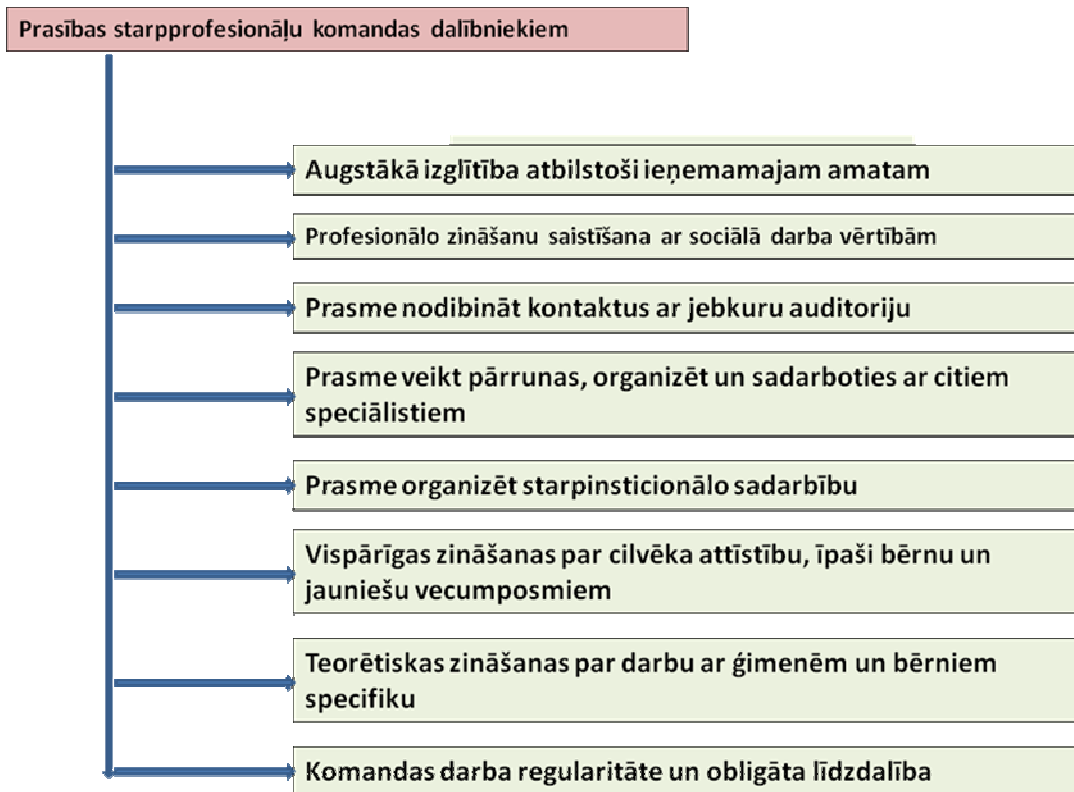
Mg.jur. Modris Žeivots

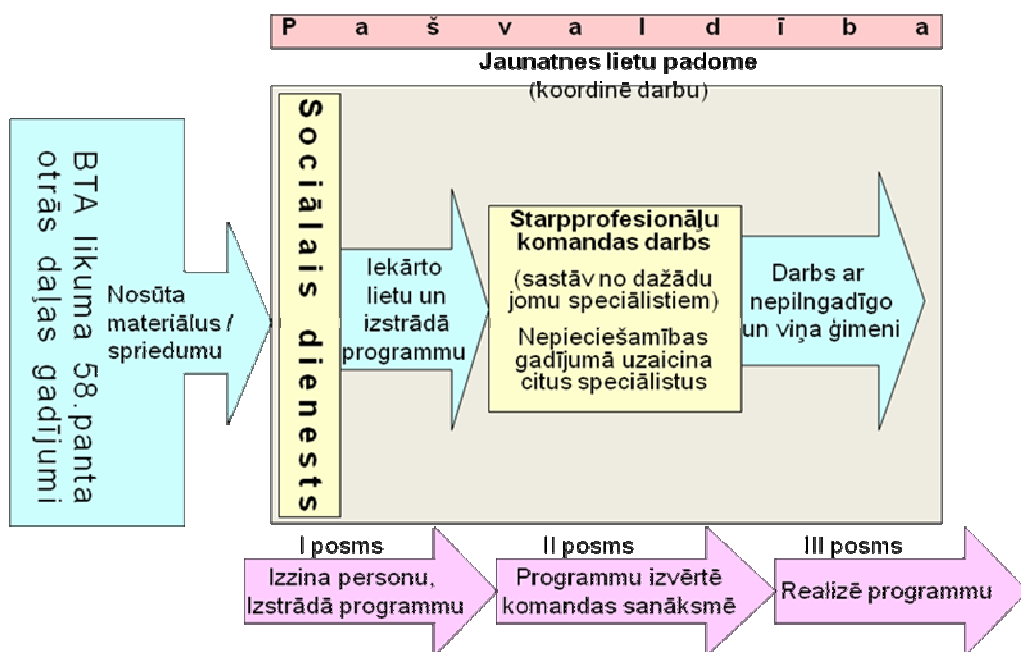
Bērnu tiesību aizsardzības likuma 58.panta realizācijas secība

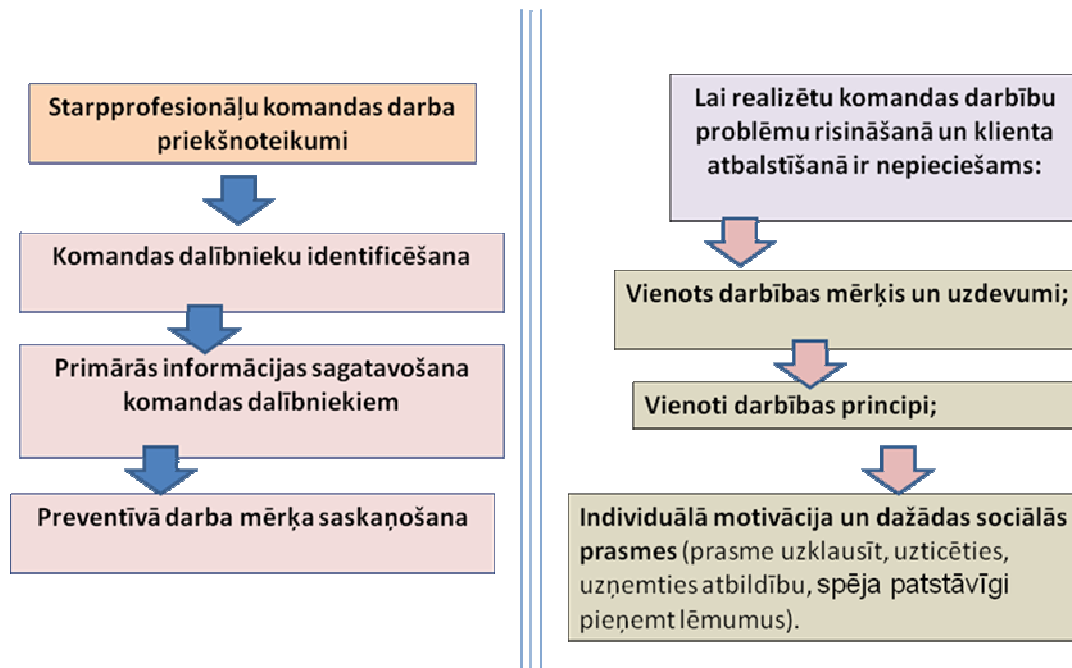

Shēma Nr.6

Preventīvā darba organizācija pašvaldībā ar nepilngadīgo personu BTA 58.panta kontekstā

Ieteikumi starpprofesionālu komandas darbam

Momenta noteikšana, kad sākas nepilngadīgā labošanās process;

Sistēmas noteikšana pastāvīgai kontrolei pār nepilngadīgā preventīvās iedarbības procesu;

Efektīvāko nepilngadīgā individuālās preventijas darba metožu izvēle, lai novērstu negatīvos momentus nepilngadīgā uzvedībā;

Nepilngadīgā rakstura, pedagoģiskās ielaišanas pakāpes un uzvedības normu novirzes noteikšana;

Savlaicīga nepilngadīgo atklāšana, kuri var izdarīt likumpārkāpumus;

Apstākļu atklāšana, kuri negatīvi ietekmē nepilngadīgo uzvedību un dzīves veidu, to iespējami ātrāka novēršana;

Starpprofesionālu komandas izveide un tās darbs nepilngadīgo likumpārkāpumu novēršanā jāorganizē sekojošos posmos :

_____ novada domes lēmums

(protokola Nr. __, __.§)

Nr. _____

Par Jaunatnes lietu padomes izveidošanu

Lai nodrošinātu _____ novada institūciju un amatpersonu darbu ar nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem un viņu ģimenēm koordinēšanu, _____ novada dome, pamatojoties uz likumu "Par pašvaldībām" 12.pantu, 21.panta 1.daļas 27.punktu, 41.panta 1.daļas 2.punktu, 61.pantu un ņemot vērā _____ domes _____ komitejas _____ lēmumu (sēdes protokolu Nr. __, __.§),

_____ **novada dome nolemj:**

1. Izveidot Jaunatnes lietu padomi šādā sastāvā ar balsošanas tiesībām:

1.1. Padomes priekšsēdētājs – _____ novada domes deputāts Vārds Uzvārds;

1.2. Padomes priekšsēdētāja vietnieks – _____ novada pašvaldības Sociālā dienesta vadītājs Vārds Uzvārds;

1.3. Padomes locekļi:

1.3.1. _____ novada izglītības pārvaldes bērnu tiesību aizsardzības speciālists Vārds Uzvārds,

1.3.2. _____ novada pašvaldības Sociālā dienesta sociālais psihologs – eksperts Vārds Uzvārds,

1.3.3. _____ novada pašvaldības bāriņtiesas locekle Vārds Uzvārds,

1.3.4. Valsts policijas Zemgales reģionā pārvaldes _____ iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektors Vārds Uzvārds.

2. Padomes sekretāra pienākumus veic padomes loceklis - _____ novada pašvaldības _____ Vārds Uzvārds.

3. Apstiprināt Jaunatnes lietu padomes nolikumu (1.pielikums).

4. Uzdot lēmuma izpildes kontroli veikt _____ novada pašvaldības izpilddirektoram Vārds Uzvārds.

Priekšsēdētājs

V.Uzvārds

JAUNATNES LIETU PADOMES NOLIKUMS

1. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

- 1.1. _____ novada domes Jaunatnes lietu padome (turpmāk tekstā – Padome) tiek izveidota uz _____ novada domes 20__ .gada _____ ievēlētā sasaukuma pilnvaru laiku.
- 1.2. Padomi izveido un likvidē _____ novada dome. Padome ir pakļauta _____ novada domei.
- 1.3. Savā darbībā Padome ievēro likumus, Ministru kabineta noteikumus, _____ novada pašvaldības saistošos noteikumus, _____ novada domes lēmumus, rīkojumus, šo Nolikumu u.c. normatīvos aktus.
- 1.4. Savas kompetences ietvaros Padome uzdevumus veic sadarbojoties ar valsts un pašvaldības institūcijām, kā arī citām juridiskajām personām.
- 1.5. Par piedalīšanos Padomes darbā Padomes priekšsēdētāja vietnieks, locekļi un sekretāre saņem atlīdzību saskaņā ar _____ novada domes nolikumu “Darba samaksas nolikums”.

2. ORGANIZATORISKĀ STRUKTŪRA

- 2.1. Padomes sastāvu un izmaiņas tajā apstiprina ar _____ novada domes lēmumu.
- 2.2. Padomes darbu vada Padomes priekšsēdētājs, viņa prombūtnes laikā – Padomes priekšsēdētāja vietnieks.
- 2.3. Padomes darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu nodrošina Padomes sekretāre saskaņā ar domes lēmumu par padomes izveidošanu.

3. PADOMES DARBĪBAS MĒRĶIS

- 3.1. Koordinēt _____ novada pašvaldību institūciju un amatpersonu darbu ar nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem un viņu ģimenēm.

4. PADOMES UZDEVUMI

- 4.1. Analizēt stāvokli bērnu tiesību ievērošanā _____ novada administratīvajā teritorijā.
- 4.2. Koordinēt pašvaldības iestāžu un struktūrvienību (var dot to uzskaitījumu) darbu bērnu tiesību nodrošināšanā atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
- 4.3. Koordinēt veicamos preventīvos pasākumus ar nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem.
- 4.4. Koordinēt obligātā izglītības vecuma bērnu uzskaiti _____ novada pašvaldībā atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
- 4.5. Koordinēt nepieciešamās palīdzības sniegšanu ģimenēm, kurās nav pietiekami nodrošināta nepilngadīgo attīstība un audzināšana.

- 4.6. Organizēt sadarbību starp pašvaldību, atbilstošām ministrijām un citām valsts un pašvaldību institūcijām bērnu tiesību aizsardzības jomā.

5. PADOMES TIESĪBAS

- 5.1. Savas kompetences ietvaros pieprasīt izziņas un citu nepieciešamo informāciju no citām valsts un pašvaldības institūcijām.
- 5.2. Lemt par nepieciešamās palīdzības sniegšanu ģimenēm, kurās nav pietiekami nodrošināta nepilngadīgo attīstība un audzināšana.
- 5.3. Uzaicināt uz Padomes sēdēm nepilngadīgos un viņu likumiskos pārstāvjus.
- 5.4. Lūgt citu valsts un pašvaldību institūciju līdzdalību nepilngadīgo un viņu ģimeņu problēmu risināšanā.
- 5.5. Izstrādāt un iesniegt izskatīšanai _____ novada priekšlikumus ar Padomes pienākumu izpildi saistītajos jautājumos.
- 5.6. Nepieciešamības gadījumā uzaicināt uz Padomes sēdēm citu institūciju attiecīgus speciālistus, konsultantus. Pieaicinātajām personām nav balsošanas tiesību.

6. PADOMES DARBA ORGANIZĀCIJA

- 6.1. Padomes sēdes notiek ne retāk kā reizi mēnesī. Padomes sēdes var būt slēgtas. Padomes priekšsēdētājs, informējot Padomes sekretāru, nosaka Padomes sēžu laiku un vietu, kā arī sastāda sēdes darba kārtību.
- 6.2. Padomes sekretārs informē Padomes priekšsēdētāja vietnieku un Padomes locekļus par Padomes sēdes laiku, vietu un darba kārtību ne vēlāk kā divas dienas pirms Padomes sēdes.
- 6.3. Padome ir tiesīga izskatīt jautājumus un pieņemt lēmumus savas kompetences ietvaros, ja Padomes sēdē piedalās ne mazāk kā puse no balsot tiesīgajiem Padomes locekļiem.
- 6.4. Padome pieņem lēmumus ar klātesošo locekļu balsu vairākumu. Ja balsojot balsis sadalās vienādi, tad izšķirošā balss ir Padomes priekšsēdētājam, viņa prombūtnē – Padomes priekšsēdētāja vietniekam.
- 6.5. Padomes sēdes protokolē Padomes sekretārs. Sēdes protokolu paraksta Padomes priekšsēdētājs, sekretārs un visi klātesošie Padomes locekļi.
- 6.6. Padomes neizpauž informāciju par fizisko personu datiem, kas tai kļuvuši zināmi, pildot savus pienākumus.

Domes priekšsēdētājs

V.Uzvārds

NEPILNGADĪGĀ PROFILAKSES LIETA NR. _____

Pašvaldība _____

Iekārtošanas datums 20__ . _____

Pamatojums _____

I. Informācija par nepilngadīgo un ģimeni

1. Vārds, uzvārds _____

2. Personas kods _____

3. Dzīvesvietas adrese (*deklarētā un faktiskā*), durvju kods _____

_____ stacion

ārais tālr. _____ n/g tālr. _____ vecāku tālr. _____

4. Mācību (darba) vieta _____

5. Ģimenes ārsts _____

6. Ģimenes locekļi un citi adresē dzīvojošie

Nr. p.k.	Vārds, uzvārds	Personas kods	Radniecība	Nodarbošanās	Ienākumi

7. Kontaktpersonas (*radnieki, draugi, paziņas*)

Nr. p.k.	Vārds, uzvārds	Attiecības, kontakts	Dzīvesvieta, tālrunis	Piezīmes (nodarbošanās, u.c.)

8. Uzticības persona _____

9. Profilakses lieta noslēgta _____

10. Pamatojums

11. Darbinieks

(paraksts, datums)

II. Risku un vajadzību novērtējums nepilngadīgajam

Novērtējumu veica _____
(vārds, uzvārds, dienests un amats)

20____.

1. Nepilngadīgā likumpārkāpumi

Komentāri:

a. iepriekš ir bijis NL uzskaitē (A vai L) _____	
b. administratīvi sodīts (cik reizes?) _____	
c. piemēroti audzinoša rakstura piespiedu līdzekļi	
d. izdarīja noz. nodarījumu, atteikts uzsākt KP	
e. izdarīja noz. nodarījumu, KP izbeigts	
f. izdarīja noz. nodarījumu, notiek izmeklēšana	
g. notiesāts, bet sods nav saistīts ar brīvības atņemšanu	
h. atgriezies no ieslodzījuma pēc soda izciešanas	
i. atgriezies no mācību un pāraudzināšanas iestādes	
j.	
k.	

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

2. Vecāku vai citu likumisko pārstāvju raksturojums

Komentāri:

a. izdarītie likumpārkāpumi (kam, kādi?)	
b. finansiālas problēmas	
c. vardarbība ģimenē (no kā?)	
d. smaga ģimenes trauma (kam, kāda?)	
e. narkotiku/ alkohola lietošana (kam?)	
f. kulturālas īpatnības (kādas?)	
g. konfliktējoši vecāki	
h. psihiatra uzskaitē (kam?)	
i.	

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

3. Vecāku vai citu likumisko pārstāvju attieksmes pret bērnu audzināšanu raksturojums

Komentāri:

a. bērna atstāšana novārtā (fizisko vajadzību ignorēšana)	
b. emocionālo vajadzību ignorēšana	
c. pasivitāte bērnu audzināšanā	
d. nepamatota bērna aizstāvēšana	
e. vecāki nesadarbojas	
f. apzināti veido bērnu pretlikumīgu uzvedību	
g. vardarbīga izturēšanās pret bērnu	
h. pārtrauktas aprūpes tiesības	
i. atņemtas apgādības tiesības	
j.	

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

4. Nepilngadīgā attiecības ar vecākiem

vai citiem likumiskiem pārstāvjiem

a. nav kontakta	
b. konfliktē ar vecākiem	
c. ignorē vecāku prasības	
d. n/gadīgais izturas vardarbīgi	
e. n/gadīgais izmanto vecākus	
f. sistemātiski melo vecākiem	
g. kopā ar vecākiem nedzīvo, attiecības neuztur	
h.	
i.	

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

Komentāri:

5. Nepilngadīgā veselības stāvokļa raksturojums

a) bieži slimo	
b) smaga vai hroniska slimība (kāda?)	
c) smaga trauma (kāda?)	
d) invaliditāte	
e) tieksme sevi ievainot	
f) smēķēšana	
g) alkohola lietošana	
h) narkotisko vielu lietošana	
i) toksisko vielu lietošana	
j)	
k)	

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

Komentāri:

6. Nepilngadīgā izglītības iestādes apmeklējums, sekmes un uzvedība

a. bieži attaisnoti kavējumi	
b. bieži neattaisnoti kavējumi	
c. skolu neapmeklē	
d. mācības nepadodas	
e. ir nesekmīgs (cik priekšmetos?)	
f. nav vērtējuma (cik priekšmetos?)	
g. traucējoša uzvedība klasē	
h. destruktīva uzvedība skolas teritorijā	
i. iestādes iekšējās kārtības noteikumu neievērošana	
j. vardarbīga uzvedība	
k. problēmas attiecībās ar vienaudžiem	
l. problēmas attiecībās ar skolēniem	
m.	
n.	

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

Komentāri:

7. Nepilngadīgā attiecības ar vienaudžiem

a. draugu, paziņu nav	
b. gadījuma draugi un paziņas	
c. vecāki bērna draugus nepazīst	
d. draugi un paziņas neatbilstoši vecuma grupai	
e. draugi – likumpārkāpēji	

Komentāri:

f.	pats ir negatīva autoritāte	
g.	vienmēr pakļaujas draugu negatīvai ietekmei	
h.		
i.		

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

8. Nepilngadīgā intereses un brīvā laika pavadīšana

Komentāri:

a.	nav organizēts brīvais laiks	
b.	nav noteiktu interešu	
c.	neregulāri apmeklē aktivitātes	
d.	negatīva brīvā laika izmantošana	
e.	visu brīvo laiku pavada pie datora	
f.		
g.		

Riska līmenis : Zems Vidējs Augsts

9. Nepilngadīgā emocionālais/psiholoģiskais raksturojums

Komentāri:

a.	Paaugstināts trauksmes līmenis	
b.	Depresija/nomākta pašsajūta	
c.	Nedrošība/neuzticēšanās	
d.	Vainas sajūta	
e.	Neadekvātas emocionālas izteiksmes	
f.	Dusmas/impulsivitāte	
g.	Sevis apdraudoša uzvedība	
h.	Suicidālas domas (domas par pašnāvību)	
i.	Regresija/vecumam neatbilstoša uzvedība	
j.	Neatbilstoša seksuāla uzvedība	
k.	Zems pašvērtējums	
l.		
m.		
n.		

10. Nepilngadīgā pozitīvie resursi

Komentāri:

a.	Interesē sports	
b.		
c.		
d.		
e.		
f.		
g.		
h.		

